

למי קראת ברברי?! על אסטריקס ופרודיה

אבישי גרצ'וק*

תקציר

סדרת הקומיקס הצרפתי, "אסטריקס", מגוללת את סיפורו של הכפר הגאלי האחרון ששרד את כיבושו של יוליוס קיסר במסגרת מלחמת גאליה במאה הראשונה לפני הספירה. בניגוד למופיע בחיבורו ההיסטורי של קיסר, "מלחמת גאליה", בו מוצגים הרומאים כמתורבתים והגאלים כברברים, ב"אסטריקס" נראה כי ההפך הוא הנכון. בקומיקס נעשה שימוש בהיפוך נרטיבי, והפרודיה היא האמצעי המרכזי המסייע בהיפוך זה.

מאמר זה בוחן את האפיונים של שתי הקבוצות, הגאלים והרומאים, הן במסגרת חיבורו של יוליוס קיסר הן בעיבוד לקומיקס. הקומיקס משליך את האפיון הברברי שמצמיד קיסר לגאלים על הרומאים, ההופכים ל"אחר" בסיפורם של הגאלים, ובאותה העת מציג דה-ברבריוזציה של הגאלים. דגש מיוחד מושם על גיליון מס' 17, "אסטריקס ואחוזת האלים" (1971), שעובד לקולנוע כסרט אנימציה בתלת-ממד בשנת 2014. סיפור אחוזת האלים מדגים בצורה הטובה ביותר את ההבדלים בין הקבוצות ואת היחס העתיק והמודרני אליהן. תחילה מתחקה המאמר אחר עיבוד היצירה ההיסטורית לקומיקס והשימוש הנרחב בפרודיה בהקשר הזה. לאחר מכן יתואר המעבר בין מדיום הקומיקס לבין המדיום הקולנועי. שני מדיה אלה חולקים קווים משיקים רבים, והשינויים הנגרמים מתבטאים בעיקר ברובד הפרודי בעקבות המעבר.

* אבישי גרצ'וק, סטודנט לתואר שני, המחלקה לתרגום וחקר התרגום, אוניברסיטת בר-אילן avishaygerczuk@gmail.com